

## U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne **J. K.**, bývajúcej v S., zastúpenej advokátskou kanceláriou P., s.r.o., so sídlom v T., IČO: X., proti žalovanej **Ing. M. C.**, bývajúcej v O., zastúpenej Mgr. A. Z., advokátom so sídlom v N., **o zaplatenie 2 518 € s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Trenčín pod sp. zn. 14 C 108/2010, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 20. marca 2012 sp. zn. 6 Co 95/2011, takto

### r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a**.

Žalovaná je povinná zaplatiť žalobkyňi do 3 dní náhradu trov dovolacieho konania 108,88 € na bankový účet advokátskej kancelárie P., s.r.o. so sídlom v T..

### O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Trenčín rozsudkom z 9. marca 2011 č.k. 14 C 108/2010-233 uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobkyňi 2 518 € spolu s 5% ročným úrokom z omeškania z dlžnej sumy od 20. decembra 2008 do zaplatenia; rozhodol tiež o náhrade trov konania. Vychádzal z výsledkov vykonaného dokazovania, ktorými mal preukázané, že žalobkyňa splnomocnila 17. decembra 2007 žalovanú – predsedníčku P. (ďalej len „PSPO“) na uzavretie kúpnej zmluvy. Žalovaná ako splnomocnená zástupkyňa žalobkyne uzavrela 25. novembra 2008 so S., a.s. kúpnu zmluvu, v zmysle ktorej im žalobkyňa predala spoluvlastnícky podiel 8/556 na nehnuteľnosti v katastrálnom území O. vedenej v katastri ako parcela č. X. vo výmere X. m<sup>2</sup>. Žalovaná prevzala za predávajúcu kúpnu cenu 2 518 €, avšak ponechala si ju a tým sa na úkor žalobkyne bezdôvodne obohatila (§ 451 ods. 1 a 2 Občianskeho

zákonníka). V zmysle § 456 Občianskeho zákonníka je povinná bezdôvodné obohatenie vydať žalobkyni. Vzhľadom na to, že súd nemal pochybnosti o spoluvlastníctve žalobkyne k prevedenej nehnuteľnosti, nezohľadnil obranu žalovanej, že žalobkyni v súlade s rozhodnutím podielnikov vyplatí uvedenú sumu až keď žalobkyňa preukáže svoje právo nakladať s touto nehnuteľnosťou. O úrokoch z omeškania rozhodol súd prvého stupňa podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka a § 3 ods. 1 vyhlášky č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 a § 146 ods. 2 veta prvá O.s.p.

Na odvolanie žalovanej Krajský súd v Trenčíne rozsudkom z 20. marca 2012 sp. zn. 6 Co 95/2011 napadnutý rozsudok potvrdil ako vecne správny (§ 219 ods 1 O.s.p.); zároveň rozhodol o trovách odvolacieho konania. V odôvodnení uviedol, že rozsudok súdu prvého stupňa vychádza zo správnych skutkových a právnych záverov a odôvodnený je v súlade s ustanovením § 157 ods. 2 O.s.p. Odvolací súd sa stotožnil s odôvodnením rozhodnutia prvostupňového súdu a v zmysle § 219 ods. 2 O.s.p. na zdôraznenie jeho správnosti dodal, že po uzavretí kúpnej zmluvy kúpna cena, z ktorej na žalobkyňu pripadlo 2 518 €, bola 19. decembra 2008 zložená na účet vo V., a.s. Skutočnosť, že žalovaná túto sumu nevyplatila žalobkyni preto, lebo jej to uložilo rozhodnutie podielnikov o pozastavení vyplácania podielov z kúpnej ceny, nebola v konaní preukázaná. Keďže žalovaná naďalej disponuje kúpnu cenou patriacou žalobkyni a odmieta ju bez právneho dôvodu vydať, je podľa právneho názoru odvolacieho súdu správny záver prvostupňového súdu, že na strane žalovanej došlo k bezdôvodnému obohateniu (§ 456 Občianskeho zákonníka). Rozhodnutie o trovách odvolacieho konania odôvodnil poukazom na § 224 ods. 1 a § 151 ods. 1 O.s.p.

Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podala žalovaná dovolanie. Namietala, že v dôsledku porušenia zásad občianskeho súdneho konania a právnej logiky došlo v konaní k viacerým procesným chybám, ktoré viedli k nedostatočnému zisteniu rozhodujúcich skutkových okolností, nesprávnym skutkovým záverom a tiež k nesprávnemu právnenému posúdeniu veci. Jednou z týchto procesných nesprávností je aj to, že vyjadrenie žalobkyne k jej odvolaniu jej bolo doručené len tri dni pred vydaním napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu, ktorý vo veci rozhodol bez nariadenia pojednávania a bez jej účasti. Tým jej v konaní bolo znemožnené primerane sa brániť proti tvrdeniam žalobkyne. Z týchto dôvodov žiadala napadnutý rozsudok zrušiť a „žalobu voči nej ako bezdôvodnú zamietnuť“.

Žalobkyňa vo vyjadrení k dovolaniu uviedla, že dovolanie žalovanej nie je dostatočne jasné a zrozumiteľné, preto je potrebné „zamietnuť ho“ a priznať jej náhradu trov dovolacieho konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpená advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom.

Úvodom je potrebné uviesť, že právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zabezpečenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je bezpochyby tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v občianskoprávnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011).

Dovolanie v občianskom súdnom konaní je mimoriadny opravný prostriedok, ktorým môže dovolací súd zasiahnuť do už odvolacím súdom právoplatne nastoleného stavu právnej istoty účastníkov konania o predmete konania. Mimoriadnej povahy tohto opravného prostriedku zodpovedá aj jeho účel – dovolanie neslúži na nápravu akýchkoľvek väd prvostupňového alebo odvolacieho konania, ale len väd, ktorých závažnosť zákonodarca povýšil nad právnu istotu účastníkov konania (vid' bližšie I. ÚS 35/2013). Dovolanie nie je ďalším odvolaním a dovolací súd nie je treťou inštanciou, v ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci je dovolaním napadnutý potvrdzujúci rozsudok odvolacieho súdu. Podľa § 238 ods. 1 O.s.p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. V zmysle § 238 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci. Podľa § 238 ods. 3 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež vtedy, ak smeruje proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p. Dovolaním napadnutý rozsudok nevykazuje znaky rozsudkov uvedených v § 238 ods. 1 až 3 O.s.p., preto prípustnosť dovolania žalovanej z týchto ustanovení nemožno vyvodit'.

So zreteľom na § 242 ods. 1 O.s.p. dovolací súd skúmal, či v konaní nedošlo k procesnej vade v zmysle § 237 O.s.p. O vadu tejto povahy ide vtedy, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Dovolateľka existenciu procesných vád konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. netvrdila a procesné vady tejto povahy v dovolacom konaní ani nevyšli najavo. Prípustnosť jej dovolania preto z týchto ustanovení nemožno vyvodit'.

Žalovaná v dovolaní poukazuje na to, že vyjadrenie žalobkyne k odvolaniu, ktoré podala žalovaná, jej bolo doručené len tri dni pred vydaním napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu, ktorý vo veci rozhodol bez nariadenia pojednávania a bez jej účasti, čím porušil jej „právo na obhajobu“. Z hľadiska obsahového táto argumentácia nasvedčuje tomu, že žalovaná namieta odňatie možnosti pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.).

Odňatím možnosti konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. sa rozumie procesne nesprávny postup súdu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie tých procesných oprávnení účastníka konania, ktoré mu poskytuje Občiansky súdny poriadok.

Dovolací súd k jednotlivým námietkam uvádza nasledovné:

1. Žalovaná v danom prípade za odňatie možnosti pred súdom konať označuje to, že vyjadrenie žalobkyne k jej odvolaniu jej (žalovanej) bolo doručené len 3 dni pred vyhlásením napadnutého rozsudku odvolacieho súdu. Senát najvyššieho súdu, ktorý rozhoduje v preskúmvanej veci, ale zastáva názor, že k odňatiu možnosti pred súdom konať nedochádza v niektorých prípadoch ani vtedy, keď takéto vyjadrenie (protistrany k odvolaniu) nie je odvolateľovi vôbec doručené – vid' napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 24/2011, 3 Cdo 23/2011, 3 Cdo 129/2011, 3 Cdo 257/2012, 3 Cdo 258/2012. Absencia vyjadrenia k opravnému prostriedku druhého účastníka konania je právne irelevantná (vid' tiež I. ÚS 498/2011 a IV. ÚS 283/2011) napríklad vtedy, keď súd rozhodujúci o opravnom prostriedku, nezaložil svoje rozhodnutie na vyjadrení k opravnému prostriedku (teda vtedy, keď vyjadrenie k opravnému prostriedku nemalo zásadný vplyv na rozhodnutie o opravnom prostriedku). Z ustanovenia § 209a ods. 1 O.s.p. vyplýva, že ak nejde o prípad uvedený v § 209 ods. 1 druhej vete O.s.p., doručí súd prvého stupňa odvolanie ostatným účastníkom, a ak odvolanie smeruje proti rozhodnutiu vo veci samej, vyzve účastníkov na vyjadrenie k odvolaniu; iná povinnosť mu z týchto ustanovení nevyplýva. Z Občianskeho súdneho poriadku nevyplýva povinnosť odvolacieho súdu predložiť druhému účastníkovi konania spätne na zaujatie stanoviska vyjadrenie druhého účastníka konania k opravnému prostriedku. Súd nie je povinný donekonečna udržiavať stav konfrontácie medzi podaniami účastníkov konania – je iba na jeho posúdení, kde je rozumná hranica takúto konfrontáciu ukončiť (III. ÚS 144/2012, III. ÚS 507/2012, IV. ÚS 19/2012). Prvostupňový súd má zákonnú povinnosť doručiť odvolanie bezodkladne ostatným účastníkom konania, a ak odvolanie smeruje proti rozhodnutiu vo veci samej, má povinnosť vyzvať účastníkov konania, aby sa k odvolaniu vyjadrili; iná povinnosť mu z Občianskeho súdneho poriadku (§ 209a ods. 1 O.s.p. a ani z iných jeho ustanovení) nevyplýva. Pokiaľ má dovolací súd k dispozícii potrebné argumenty, ako aj pri dodržaní dikcie ustanovenia § 209a O.s.p. pristúpi k rozhodnutiu vo veci samej (vid' tiež III. ÚS 72/09, IV. ÚS 462/2010, IV. ÚS 19/2012,

III. ÚS 296/2011.). Odňatie možnosti pred súdom konať nezakladá teda sama skutočnosť, že odvolateľovi nebolo predložené vyjadrenie druhej procesnej strany k jeho odvolaniu. Obdobné právne závery boli vyslovené aj v ďalších rozhodnutiach najvyššieho súdu, napríklad v uzneseniach sp. zn. 5 Cdo 40/2012 a 1 Cdo 17/2011. Iný pohľad na realizáciu práva účastníka oboznámiť sa s vyjadrením procesnej protistrany by mohol v praxi znamenať neustály (opakujúci sa a nikdy nekončiaci) proces vyjadrovania sa jedného účastníka konania k vyjadreniu druhého účastníka konania. Podľa názoru dovolacieho súdu by takýto pohľad mohol mať až znaky prílišného právneho formalizmu, odporujúceho materiálnemu chápaniu princípu právneho štátu (zjednodušene sa pod prehnaným formalizmom rozumie interpretácia ustanovenia, pri ktorej striktné trvanie na formálnych stránkach práva neplní žiadnu rozumnú funkciu, ale naopak popiera samotný zmysel právnej úpravy).

Dovolací súd vzal na zreteľ individuálne okolnosti prejednávanej veci a pristúpil k skúmaniu, či vyjadrenie žalobkyne k odvolaniu žalovanej malo zásadný vplyv na rozhodnutie odvolacieho súdu. Dospel k záveru, že doručenie vyjadrenia žalobkyne k odvolaniu žalovanej tri dni pred rozhodnutím vo veci samej nemalo za následok odňatie možnosti žalovanej pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.), lebo predmetné vyjadrenie – ako vyplýva zo spisu – nemalo vplyv na rozhodnutie odvolacieho súdu o opravnom prostriedku žalovanej. Obsah spisu v ničom nenasvedčuje tomu, že odvolací súd by – nebyť tohto vyjadrenia žalobkyne – rozhodol o odvolaní inak, prípadne že by odvolací súd k prijatiu jeho rozhodnutia viedlo vyjadrenie žalobkyne k odvolaniu žalovanej.

Dovolací súd v závere tejto časti odôvodnenia svojho uznesenia osobitne poukazuje na to, že vyššie už spomenuté uznesenie najvyššieho súdu z 10. januára 2013 sp. zn. 3 Cdo 258/2012, ktoré spočíva aj na záveroch vysvetlených v tomto uznesení dovolacieho súdu, bolo napadnuté sťažnosťou, ktorú ústavný súd odmietol ako zjavne neopodstatnenú uznesením zo 14. mája 2013 sp. zn. III. ÚS 186/2013 s tým, že „napadnuté rozhodnutie najvyššieho súdu nevykazuje znaky arbitrárnosti, je ústavne akceptovateľné, pričom nezistil existenciu skutočností svedčiacich o tom, že by ho bolo možné považovať za popierajúce zmysel práva na súdnu ochranu“.

2. Dovolateľka vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. vyvodzuje tiež z toho, že odvolací súd prejednal jej odvolanie a meritórne rozhodol bez nariadenia pojednávania. Podľa

§ 214 ods. 1 O.s.p. na prejednanie odvolania proti rozhodnutiu vo veci samej nariadi predseda senátu odvolacieho súdu pojednávanie, ak a/ je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, b/ ide o konanie vo veciach porušenia zásady rovnakého zaobchádzania, c/ to vyžaduje dôležitý verejný záujem. Podľa § 214 ods. 2 O.s.p. v ostatných prípadoch môže odvolací súd rozhodnúť aj bez nariadenia odvolacieho pojednávania.

Z ustanovení § 214 ods.1 a 2 O.s.p. vyplýva, že (len) v prípadoch uvedených v § 214 ods.1 O.s.p. je odvolací súd povinný nariadiť pojednávanie, v ostatných prípadoch však môže rozhodnúť aj bez nariadenia odvolacieho pojednávania. O tom, či v prípadoch, na ktoré sa nevzťahuje ustanovenie § 214 ods. 1 O.s.p., bude nariadené odvolacie pojednávanie, rozhoduje odvolací súd sám. V danom prípade: a/ odvolací súd dospel k záveru, že netreba zopakovať alebo doplniť dokazovanie, b/ nejde o konanie vo veciach porušenia zásady rovnakého zaobchádzania a c/ nariadenie odvolacieho pojednávania nevyžadoval ani dôležitý verejný záujem. Vzhľadom na to nebolo povinnosťou odvolacieho súdu nariadiť na prejednanie odvolania pojednávanie.

Právna úprava odvolacieho konania umožňovala odvolaciemu súdu, aby v danom prípade rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania; jeho postupom, ktorý bol v súlade so zákonom, nemohlo dôjsť k odňatiu možnosti žalovanej konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.).

**3.** Pokiaľ dovolateľka spochybňuje správnosť a úplnosť skutkových zistení súdov a z nich vyodených skutkových záverov, dovolací súd uvádza, že v prípade neúplnosti alebo nesprávnosti skutkových zistení a skutkových záverov nejde o nedostatok, ktorý by bol v rozhodovacej praxi najvyššieho súdu považovaný za dôvod zakladajúci procesnú vadu konania v zmysle § 237 f/ O.s.p. (viď R 42/1993, R 37/1993, R 125/1999, R 6/2000 a viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 2 Cdo 130/2011, 3 Cdo 248/2011, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 185/2011 a 7 Cdo 38/2012). Ak k tejto nesprávnosti v súdnom konaní dôjde, nie je ňou znemožnená realizácia procesných oprávnení účastníka konania. Dovolateľkou tvrdená neúplnosť alebo nesprávnosť skutkových zistení môže prípadne zakladať tzv. inú vadu konania majúcu za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.); vadu takej povahy ale možno úspešne uplatniť iba v procesne

prípustnom dovolaní (o tento prípad v danej veci nejde), ktorá ale sama osebe prípustnosť dovolania nezakladá.

4. Žalovaná v dovolaní spochybňuje aj správnosť právnych záverov, na ktorých spočíva napadnuté rozhodnutie (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.).

Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho však interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov je najvyšším súdom považované za relevantný dovolací dôvod, ktorým možno úspešne odôvodniť (len) procesne prípustné dovolanie (viď § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.); zároveň je zhodne zastávaný názor, že nesprávne právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov nezakladá procesnú prípustnosť dovolania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. (porovnaj napríklad rozhodnutia sp. zn. 1 Cdo 62/2010, sp. zn. 2 Cdo 97/2010, sp. zn. 3 Cdo 53/2011, sp. zn. 4 Cdo 68/2011, sp. zn. 5 Cdo 44/2011, sp. zn. 6 Cdo 41/2011 a sp. zn. 7 Cdo 26/2010).

5. Vzhľadom na to, že v prejednávanej veci nemožno prípustnosť podaného dovolania vyvodiť zo žiadneho ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku, odmietol najvyšší súd dovolanie žalovanej podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p., pričom, riadiac sa právnou úpravou dovolacieho konania, nezaoberal sa otázkou vecnej správnosti napadnutého rozsudku.

V dovolacom konaní procesne úspešnej žalobkyni vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti žalovanej, ktorá úspech nemala (§ 243b ods. 5 O.s.p., § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Žalobkyňa podala návrh na rozhodnutie o priznaní náhrady trov dovolacieho konania (§ 151 ods. 1 O.s.p.) a trovy tohto konania vyčísliť. Dovolací súd jej priznal náhradu spočívajúcu v odmene advokátskej kancelárie zastupujúcej žalobkyňu za jeden úkon právnej služby poskytnutej vypracovaním vyjadrenia z 20. júla 2012 [§ 14 ods. 1 písm. b/ vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení vyhlášky č. 232/2010 Z.z. (ďalej len „vyhláška“)]. Základnú sadzbu tarifnej odmeny za tento úkon právnej služby určil podľa § 10 ods. 1

vyhlášky vo výške 101,25 €, čo s náhradou výdavkov za miestne telekomunikačné výdavky a miestne prepravné vo výške jednej stotiny výpočtového základu [§ 16 ods. 3 vyhlášky (7,63 €)] predstavuje spolu 108,88 €.

Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

**P o u č e n i e :** Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

**V Bratislave 5. decembra 2013**

**JUDr. Emil F r a n c i s c y, v. r.**  
**predseda senátu**

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková